

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.549 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga št. 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

SCLOVENECC

V boljševiškem raju

Z bliskovito brzino je osrednji izvršni odbor vseruskih sovjetov opravil dvojne velikanski vprašanji: proračun sovjetske države, ki meče v žrelo vojne dve sto milijard dinarjev, iztisnjenih iz 170 milijonov živih sužnjev, in novo sovjetsko ustavo, ki baje uvaža »demokracijo« v sovjetsko Rusijo. Tako rekoče nobene debate ni bilo ne o enem, ne o drugem. Oblastnikom v Kremli se je silno mudilo, kajti vojaški senat najvišjega državnega sodišča je že čakal, da razgrne svojo obtožnico proti poslednjim članom stare Ljeningove garde in jih da masakrirati. Za takšne malenkosti kot so stomilijardni proračuni ali ustave, četudi tisteje več kot poldrugi sto milijonov ljudi, ni časa. Sovjetskim oblastnikom je treba krvi in kri bo zopet curljala od mize najvišjega državnega sodišča, kri 17 obtožencev, med njimi nekaj nekdanjih najvišjih predstavnikov proletarske revolucije Radek, Buharin, Pjatak, Serebrjakov, Ugljanov, Sokolnikov in končno baje tudi Rikov.

Znana imena. Sama znana imena! Kot prva so ob Ljeningu vstala izraza okrvavljenega obzorja ruske revolucije. Deset let so odmevala z najvišjih mostov proletarske države, milijonom strah in trepet, drugim milijonom up in nada. Deset let so čisto samovoljno urejevali in upravljali državo, ki naj bi postala vzor vsem državam in ki naj bi utešila stoletno upanje »delovnega ljudstva« po enakopravnosti in svobodi. Ob dvajsetletnici svojega obstoja, tako rekoč za svoj jubilej, jih ista država zavrže, zvesta pregovoru, da revolucija požira svoje otroke, a tudi svoje očete... Dva boljševiška ideologa sta med njimi, štirje ljudski komisarji in eden, ki je bil celo predsednik ljudskih komisarjev, ali po naše predsednik vlade, Rikov.

Dva ideologa, Buharin in Radek, prvi, ki je dajal osnovne smernice, drugi, ki jih je širil, prvi, ki je mislil in drugi, ki je mislil zbirati. Buharin, sin carskega dvornega svetnika, profesor moskovskega vseučilišča, politični emigrant, ki se je v tujini pripravljaval na svoj revolucionarni poklic, pozneje pa najbližji Ljeningov pribočnik. Njegove knjige »Razredni boj in ruska revolucija«, ali »Zgodovina materijalizma«, ali končno »Komunistični ABC«, so se tiskale v desetih milijonih izvodov ter se nahajajo v sleherni komunistični knjižnici v sovjetski Rusiji in lahko rečemo, tudi izven nje. Leta 1928 se je približal Ugljanovu, Rikovu in Tomskevu, tako imenovani »desni opoziciji« ter je takoj padel v nemilost in je prišel sedaj pred sodni stol iz uredništva uradnih »Izvestij«. Radek, po svojem očetu Sobelsohn-ki si je pozneje sam pridobil ime K. Radek (Kradek — Tat), ker je bil vsled poverbe iz socialistične stranke izgnan, je bil veliki propagandist in organizator komunizma. 1918 je deloval v Nemčiji, bil od tam izgan, se vrnil v Sovjetijo, postal rektor vseučilišča na Uralu, se vrnil v Moskvo ter bil do leta zunanje politični urednik vladnih »Izvestij« in eden od vrhov sovjetske države. Dva ideologa torej, zaradi katerih so tisoči in tisoči umirali od kroglj Čeke ali šli v kazenske kolonije v Sibirijo ali na severu, kjer jim niso verjeli, in zaradi katerih so zopet tisoči drugih po raznih deželah sveta presedelili leta in leta po temnicah, ker so jima verjeli preveč. Danes jih sovjetska oblast psuje kot »umazane kanalice«, dokler jih sovjetska »pravica« ne bo dosegla.

Štirje ljudski komisarji, Sokolnikov, Serebrjakov, Pjatak in Rikov, ki je nekdanji bil celo predsednik Sovnarkoma. Sami veliki močje v proletarski državi, najbližji Ljeningovi sodniki in tovariši iz prvih revolucij. Pjatak, ki ga je Ljening v svojem testamentu določil za svojega naslednika in ki je tako rekoč organiziral rusko težko industrijo. Serebrjakov, ki je bil veliki tvorec Stalinovih petletk na različnih gospodarskih področjih. Sokolnikov, ki je bil namestnik komisarja za zunanje zadeve in opevan reči poslanik v Londonu. Sami stebri svetovnega komunizma, bi rekli, ki, zvesti Ljeningovemu nauku trdo oklepajoč se komunističnega evangelija, pripravljajo svetovno revolucijo. Na stotine tisočev je ena sama njihova beseda lahko spravila v kazensko taborišče, kjer so morali opravljati »javna dela«, ki jih tako poveljujejo sovjetski ideologi in se jim divi marsikje zapeljana mladina, ki veruje v njihovo laž. Na stotine tisočev je suhoparen dekret lahko obsodil na lakoto, kadar je »zunanje politični ugled sovjetske Rusije zahteval, da se domačinom iz ust iztrga in tuje pred kruh z ruske zemlje. Sami faraoni komunističnega raja, ki jim bodo piramide za spomenike postavljali. Tako bi mislili. Toda ne, še vsilje jim ne bodo dali. Morda bo kar Čeke z njimi opravila v tminah ječ, kjer sedaj premišlujejo o revoluciji, ki požira svoje otroke in svoje očete...

Dvoje vprašanj se nam, ki smo prav za prav neinteresarani opazovalci strašnih dogodkov, ki se odigravajo v Rusiji med pristaši komunizma samimi, tako rekoč vsiljuje.

Prvo vprašanje je, kako je vendar mogoče, da je 170 milijonov prebivalcev Rusije skozi več kot deset let trpelo nad seboj tiranijo ljudi, ki jih njihovi tovariši sami zmerjajo za izrodke in jih sodijo na življenje in smrt. Kakšna tolpa, Bog ve odkod pritenjenih tolovajev brez domovine mora vendar biti to, kar se imenuje sovjetska vlada, ko sedaj že v drugi doživljamo, da svoje lastne vodje, ki jih prej sveto kot vzor kažejo, sedaj psujejo, da so izrodek človeštva. In kaj so vendar mislili, ko so leta 1934 sprejeli sovjetskega zastopnika v Zvezo narodov, ko se lahko zgodi, da bo od svojih lastnih tovarišev proglašen za ovadahu in mu bodo pogladi kroglo v glavo, kadar se bo po cineničnem miroljubnem govoru iz Ženeve vrnil nazaj v Moskvo. Kaj naj mislimo o še preostalih sovjetskih zvezdah, ki so si iz dveh najnovejših procesov še rešili življenje in bodo prišli na vrsto jutri?

Drugo vprašanje pa je, kaj neki namerava doseči Stalin, da s toliko krvoločnostjo nastopa proti svojim nekdanjim najbolj intimnim sodelavcem, ko je vendar Trockemu dal priložnost, da se je odstranil čez mejo. Ali je vendar res, da je tolikšna brezobzirnost le znamenje strahu, ki je znamenje slabosti? Ali bo le res, da pritiska na Stalina od desne in od leve tako

Zahvala Bolgarije

„Božjega blagoslova bratskemu jugoslovanskemu narodu“
Navdušenje v bolgarski prestolnici

Belgrad, 26. jan. AA. Bolgarski ministrski predsednik in zunanji minister dr. Georgij Kiosevanov je poslal predsedniku vlade in zunanjemu ministru dr. Milanu Stojadinoviču z meje tole brzojavko:

V trenutku, ko odhajam s jugoslovanskih tal, s sreem polnim veselja, ob slavnostni udrditi prijateljskega razmerja med našima dvema bratskima državama, in hvalečnosti za navdušenje sprejem, ki smo ga doživeli, izrekam še enkrat svojo iskreno hvalečnost in vam želim, gospod predsednik in dragi prijatelj, zdravlja, moči, sreče in dolgega življenja ter vsestranskega uspeha jugoslovanski državi in božjega blagoslova bratskemu jugoslovanskemu narodu.

Sprejem v Soliji

Predsednik bolgarske vlade Kiosevanov se je vrnil v Solijo z brzovlakom danes ob 12.15. Kiosevanov in članom odposlanstva so priredili v Soliji svečan in prisočen sprejem. Že zarana so okrasili poslopja v ulicah, ki vodijo iz sredine mesta do železniške postaje, z bolgarskimi in jugoslovanskimi zastavami. Ob 11 dopoldne so zaprli vse trgovine po teh cestah. Številne korporacije z podbami in zastavami, med njimi združenje rezervnih oficirjev, Združenje rezervnih podoficirjev, Zveza junakov, sportna društva in Obrtna zveza, so odšli na soljsko železniško postajo, da pozdravijo in sprejmejo Kiosevanova in člane bolgarskega odposlanstva ter jim na ta način izrazijo svoje veselje in priznanje za veliko delo, kar je pakt o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Bolgarijo. Poleg teh se je na postaji zbralo tudi veliko število bolgarskih javnih delavcev, politikov, časnikarjev in meštanov iz vseh krogov. Množica je napolnila trg pred postajo in vse ulice, ki so vodile vanj. Zbranih je bilo nad 20.000 ljudi, ki so v najhujšem mrazu delj kot eno uro čakali na prihod vlaka, da bi mogli prisrčno in navdušeno pozdraviti svojega prvega ministra po povratku iz Jugoslavije.

Na peronu soljske železniške postaje, ki je bila svečano okrašena z zastavami in zelenjem, so bili zbrani vsi ministri, generali, člani diplomatskega zbora, soljski mitropolit Stefan z višjo duhovščino, soljski župan Ivanov z občinskimi odborniki, uradniki zunanjega ministertva, ravnatelji pošte, železnice in policije, in predsedniki raznih kulturno-prosvetnih organizacij.

Ko je vlak prispel na postajo, so predsednika vlade dr. Kiosevanova pozdravili prisotni z navdušenimi vzkliki. Godba je zaigrala bolgarsko himno. Kiosevanov je bil dobro razpoložen in je izstopil s svojo soprogo na peron, kjer se je pozdravil s prisotnimi.

V imenu soprog članov jugoslov. poslaništva je ga. Ruža Sujičeva izročila ge. Kiosevanovi lep šop cvetja. Po odhodu iz postaje in med vožnjo po mestu, je množica dr. Kiosevanova in njegovo soprogo prisrčno pozdravljala.

Odmev v Londonu

London, 26. jan. AA. Snoči ob 22.15 je imel znani angleški publicist in poznavalec razmer na Balkanu, prof. Seton Watson, na glavni londonski radijski postaji »London Regionale« uspešno predavanje o jugoslovansko-bolgarskem paktu. Orisal je razmerje med Jugoslavijo in Bolgarijo pred pod-

pisom tega pakta in izrazil upanje, da se s tem paktom dokončno spravi s sveta vse prejšnje razprtije med Belgradom in Sofijo. Čeprav je Balkanska zveza, ki so jo leta 1934 podpisale Jugoslavija, Rumunija in Grčija — Bolgarijo izključila, je pokojni kralj Aleksander spoznal, da je za Jugoslavijo tudi v bodoče kar največjega pomena vprašanje obnove prijateljskega razmerja s sosednjo Bolgarijo. Čigar narod je bil vzlic političnim razprtijam med obema državama zmerom prijateljski nasproti bratskemu jugoslovanskemu narodu. Komaj nekaj tednov pred svojo smrtjo je pokojni kralj Aleksander I. Zedinitelj storil pomemben obisk pri kralju Borisu v Sofiji in srečal pri bolgarskem vladarju popolno razumevanje jugoslovanskega prizadevanja po zbliznanju z Bolgarijo. Tragični marsejski atentat ni napravil konec vzajemnemu prizadevanju Belgrada in Sofije, da se doseže to zbliznanje. Na obeh straneh se je v tej smeri dan za dnem čutilo neprestano stremljenje, ki so ga najbolj poudarili medsebojni obiski jugoslovanskih in bolgarskih politikov, cerkvenih veleposlanstvenikov, časnikarjev, nogometnih moštev in izletnikov.

Vtis v Italijo

Rim, 26. jan. AA. Tukajšnji listi prinašajo poročila o podpisu pakta prijateljstva med Jugoslavijo in Bolgarijo, o sprejemu bolgarskih gostov, o podpisu pogodbe, o avdienci in slavnostni večerji z govori. Nekateri listi objavljajo tudi besedilo pakta.

Zakaj vsi „priznavajo“

Zanimivosti z moskovskega procesa

Vse svetovno časopisje se bavi z vprašanjem, kako more sedemnajst mož, ki so še nedavno tvorili stebre sovjetskega režima, zdaj kar naenkrat stati pred sodiščem in kako naj si razlagamo, da sami izpovedujejo oziroma priznavajo strašne zločine, katerih jih dolži Stalinov režim. Ali je verjetno, da bi toliko ljudi, ki so že pred vojno pripadali boljševiški stranki in so Ljeningu zvesto pomagali izvršiti boljševiško revolucijo, izdalo sovjetsko državo in njen sistem. Zlasti se to vprašanje obravnava v angleških listih, ki na podlagi mnenja mnogih angleških in francoskih učenjakov trdijo, da je zloglasna GPU uboge jetnike obdelovala tudi z nekimi strupi, ki človeka oropajo kontrole nad samim seboj in ga brez volje popolnoma podvržejo sugestiji tožilca zaradi strahu in razdirajočega vpliva strupa. V tem oziru je silno značilno priznanje Karla Radeka, ki ni obdolžil samo samega sebe, ampak tudi obtoženega Buharina, direktorja »Izvestij«.

Radek vse denuncira

»Sem moralno politično in odgovoren za delovanje terorističnih skupin,« je Radek pred mikrofonom zaklical na glas, gledajoč naravnost v oči glavnemu tožilcu Višinskemu. »Jaz, Karel Radek, sem bil in sem njihov vodja.« In po nekaj minutah

»Giornale d'Italia« prinaša članek svojega dopisnika iz Belgrada g. Dalla o pomenu podpisa pakta med Jugoslavijo in Bolgarijo. Članek priložuje zgodovinsko razmerje med obema državama in prihaja do sklepa, da pomeni nova pogodba korist za obe državi. Zbliznanje je bilo olajšano z mnogoterimi sorodnostmi med obema narodoma, zato je naravno, da bodo novi politični odnosi rodili tudi intenzivnejše gospodarsko razmerje. Pakt bo odstranil vse vzroke nemirov ne samo na Balkanu, temveč v vsej Evropi. Obe državi sta pri sklenitvi tega pakta pokazali voljo, da bosta vodili politiko, ki najbolje ustreza njunim koristim.

Madžari hvalijo spretnost naše zunanje politike

Budimpešta, 26. jan. c. Nocojšnji madžarski listi objavljajo uvodnik madžarskega poslanca Rajnia. V njem poslanec silno hvali spretnost jugoslovanske zunanje politike. Jasno se vidi, da se hoče jugoslovanska zunanja politika oprostiti vpliva veleisl in se nasloniti na iskreno sodelovanje z vsemi sosedi. Posebno jasno se more opaziti, da je Mussolinijev milanski govor tisto, na kar se naslanja Stojadinovičeva zunanja politika. Sporazum med Bolgarijo in Jugoslavijo je uvod za sporazum med Italijo in Jugoslavijo. Posebno pa se opaja, da Berlin in Rim zelo želita, da naj se čimprej sklene tudi sporazum med Jugoslavijo in Madžarsko, ki naj bo uvod za popolno rešitev vsega podonavskega vprašanja.

premišljevanja je počasi izjavil: »Vedite, da je tudi Buharin član zarote, enako kakor jaz!« Radek je potem izjavil, da je sprejel v zaroto dopisnika »Izvestij« iz Washingtona, Wroma.

Državni tožilec Višinski je Radeku očital, zakaj ni pravočasno obvestil režima o stvarih, ki so mu bile znane, ako noče veljati naravnost za agenta nemške tajne policije, nakar je Radek dejal, da je molčal tri mesece, čakajoč ugodnega trenutka, da zaroto (kateri je on sam, kakor pravi, načeloval), izda. Po tej nepojmljivi izjavi je Radek začel govoriti o visokih osebah v inozemstvu, ki so zaroto proti Stalinu in njegovi vladi v celem obsegu podpirale. Nato je predsednik sodišča sejo prekinil in so Radeku zabijali, da mora molčati, ker se na tribunah nahajajo številni člani inozemskega diplomatskega zbora. Nato se je začel pravi besedni dvoboj med Radekom in Višinskim, ker je Radek na sijajen način skušal sedaj samega sebe opravičiti.

Predvsem Radek odločno taji, da bi bil leta 1935 sprejel tako zvana končna navodila Trockega, po katerih naj bi se s pomočjo nenadnega puča ubili vsi člani režima s Stalinom na čelu in bi se proglasila trockistična sovjetska republika. Priznal pa je, da je ta navodila, ki jih je sam odklonil, izročil Sokolnikovu in Serebrjakovu in da ni ničesar storil, da bi se zarotniki po njih ne ravnali. Višinski mu je odgovoril, da je kljub temu zagrešil veleizdajo in da je čudno, zakaj je odklonil končna navodila Trockega, potem ko je bil izvršil vsa njegova prejšnja navodila.

Wrom-Sokolnikov-Serebrjakov

Za Radekom je prišel na vrsto washingtonski dopisnik »Izvestij« Wrom, ki pa ni govoril tako samozavestno in glasno kakor Radek, ampak zelo tiho in nesigurno. Priznal je, da je bil posrednik korespondence med Trockim in njegovim sinom Sedovim na eni in Radekom na drugi strani. Dejal je, da je spoznal Radeka leta 1931 in da mu je ponudil svojo pomoč kot inozemski dopisnik, da dela za trockizem v Afriki in drugih državah. Dejal je, da mu je Radek leta 1932 povedal, da sta Zinovjev in Trocki sklenila pakt o sodelovanju, kateremu se pa Radek ni pridružil iz taktičnih razlogov.

Nato je prišel na vrsto bivši londonski poslanik Sokolnikov, ki je tudi priznal svojo krivdo. Opravičeval se je pa z izjavo, da je bil in da je prepričan, da socializem ni mogoč v eni sami državi. Dokler bo samo Rusija socialistična država, bo neizogibna vojna, v kateri bo Rusija premagana. Zato je smatral in smatra za veliko bolj pametno politiko, če se v Rusiji ustanovi režim, ki bi sodeloval s kapitalističnimi državami.

Podobno izjavo je podal obtoženec Serebrjakov.

Obtoženec Pjatak je priznal brez strahu, da se je večkrat sestel s sinom Trockega, Sedovim. Sedov mu je izročal navodila Trockega, ki so se vsa glasila, da je treba z vsemi sredstvi podirati politiko Stalina. Sedov je Pjatakovo tudi sodeloval, naj si preskrbi denarja za financiranje revolucije. Denar bi lahko dobil v obliki provizije dveh velikih inozemskih tiskov, ki so od njega, ko je bil komisar težke industrije, sprejemale naročila. Trocki je Pjatakovo v novembru 1931 naročil, naj spravi Stalina in vse člane režima s poti. Pjatak je organiziral zaroto tudi v Ukrajini. Dejal je, da sta bila Radek in Sokolnikov na čelu zunanje političnega dela zarote, on sam pa je vodil denarne posle. Pjatak je tudi priznal, da so obtoženci Knjazev, Lifschütz, Ratajak, Turok, Pozin, Graspucin, Sestov in Strojlov imeli zvezo z inozemskimi vobuni, katerim so izdajali celo tajne vojne

(Nadaljevanje na 2. strani.)



Dr. Kiosevanov in dr. Stojadinović pri podpisovanju pakta o večnem prijateljstvu.

močan pritisk da se ga ne more drugače znebiti, kakor da dobesedno stre svoje nasprotnike. Stalinu mora biti žal, da je imel usmiljenje do Trockija. Sedaj hodi ta tajinstveni revolucionar v čarobnih kolobarjih okrog sovjetske Rusije in njene Kominterne ter ji plete mreže, v katere upa, da se bo morala ujeti. Krvavi procesi, ki sledijo drug drugemu v Moskvi in ki drug za drugim pošiljajo pred revolverje Čeke nekdanje čarodeje proletarske revolucije, imajo morda samo ta namen, da dokažejo svetovnemu proletarijatu, ki ves zmeden gleda na orgije v sovjetski obliubljeni deželi, da je avtoriteta

Sovjetije in njene Kominterne nezmanjšana in da je vsa opozicija končoveljavno strla, tako, da bo sovjetski suženj pri prihodnjih »voitvah« vedel, kako mu je glasovati, inozemski komunistični obsedenec pa še dalje veroval v nepremagljivost proletarske domovine. Morda, toda drugi se sprašujemo, kaj pride potem, ko se bodo vsi veliki vodje revolucije med seboj pobili? Dantona je dal obglaviti Robespierre. Za njim je prišel Thermidor z Napoleonom. Tako je bilo v francoski revoluciji. S tajinstveno naglostjo se približuje Thermidor tudi v Rusiji. Toda kdo bo Napoleon?

Silna katastrofa v Ameriki

Nad pol milijona ljudi v objemu valov in plamenov

O strahotni povodnji, ki je zadela doslej 13 držav Severne Amerike, poročajo vsak dan nove nesreče. Povodenj je tako velika, da kaj takega doslej tisti kraji niso doživeli. Vodam pa so se sedaj po nesreči pridružili tudi plameni, ki divjajo in uničujejo, kar so pustile vode. Ta nesreča se je začela v Cincinnatiju, kjer je zaradi velikanske vode eksploziral ogromen tank bencina ter je to povzročilo požar, ki se je z gorečim bencinom razlil na vodovje. Tako so potem ogromne ognjene reke ogrožale vasi in mesta, skozi katere teče narasla reka.

Goreča reka vse uničuje

O tej nesreči poročajo te-le podrobnosti: V mestu Cincinnati je voda odtrgala devet ogromnih bencinskih tankov velike čistilnice petroleja »Standard Oil Company« ter jih vlekla seboj. V teh velikanskih tankih je bilo kakih

500 milijonov litrov bencina.

Ker pa je vodovje razdeležalo mnogo električnih napeljav visoke napetosti, so konci žic visoke napetosti moleli v vodo. Ko so tedaj pripluli po reki bencinski tanki, je nastal električni stik in ves bencin se je vnel in eksploziral. Eksplozije so sledile druga drugi in požari so vedno bolj sikali v zrak, čim več tankov je začelo po eksploziji goreti. Tako so nazadnje plameni bili do 100 metrov visoki. Tako je eksploziral največja čistilnica petroleja. Pogled na gorečo reko je bil strašen. Prebivalec so zatrjevali, da je bil pogled podoben pravemu peklu. Tako se je valilo goreče valovje po strugi razbesnele reke Ohio. Ognjena reka je bila 4 milje široka ter se je z naglico naraslega vodovja bližala mestu Cincinnati. Kmalu je ta ognjena reka zažgala eno veliko tovarno, dalje eno celo cesto hiš in brezlično oddaljeno postajo, katera je do zadnjega prebivalcem sporočala, kako se povodenj širi.

Tako so se glasila poročila spočetka. Toda poznejša poročila trde, da vse prizadevanje gasilcev, ki so hiteli od vseh strani na pomoč, do nedelje popolnoma niso mogli omejiti strašne nesreče. Črni oblaki legajo nad nesrečno mesto, ljudstvo pa je vse brez uma od same groze. Da preprečijo večje nesreče in nered, so morale oblasti razglasiti

ohsedno stanje.

Izguba družbe Standard Oil Company znaša baje že 3 milijone dolarjev. Voda in ogenj sta tej družbi uničila vse naprave, vsa poslopja, delavsko okrevišče, skladišča, 5000 avtomobilov, garaž, en milijon galon bencina in deset velikih bencinskih tankov. V nedeljo zvečer je bil požar raztegnjen

pet in pol kilometra na dolgo in 1 kilometer na široko.

Guverner države Ohio je poslal 1000 mož narodne garde nesrečnemu mestu na pomoč, zlasti pa za varstvo, da ne bi bilo kakih nemirov in neredov, ki bi nesrečo še povečali. Po zadnjih poročilih je doslej zgorelo v mestu najmanj 32 velikih hiš ter več tovarn. Gasilci so gasili in reševali s pomočjo motornih čolnov. Na motornih čolnih in na za silo zbitih splavih so reševali srečno spravili na varno vse bolnike v mestu, ki so bili brez vsake zdravniške pomoči.

Vode rastejo, sneg pada

Vode v poplavljenem ozemlju, ki je večje kakor pa Anglija in Irsko skupaj, še vedno rastejo. Stokovnjaki so ugotovili, da je že davno vodovje doseglo in prekoračilo najvišjo, kedaj doseženo mero, da pa bo zaradi silnega deževja vsaj še 10 dni narasčalo. Zato se še ne more reči, da je dosežen višek nesreče. V Cincinnatiju stoji voda na ulicah

6 metrov visoko.

Po mnogih mestih, kakor v Cincinnatiju, Louisville in drugod nimajo več ne luči ne pitne vode. Pač pa strašno razsaja hripa. Zlasti hudo divja bolezen v kraju Portsmouth v državi Ohio. Zaradi nalezljivih bolezní so morali v državi Ohio izprazniti 7 mest, v državi Arkansas dve mesti, v državi Illinois pa 4 mesta. Skupaj so torej v treh državah

izpraznili 13 mest.

V mestu Henderson je utonilo 8 ljudi. — Po silnem deževju pa je sedaj naenkrat začelo strašno snežiti ter že 36 ur neprestano mete na vsem poročju rek Ohio in Mississippi.

Upor v jetnišnici

V noči od nedelje na ponedeljek je v jetnišnici mesta Francfort v državi Kentucky med jetniki nastal silen upor. Ker so vode že segale v jetniške celice, so se seveda jetniki zaradi tega silno vznemirili. Državni guverner je takoj velel, naj jetnišnico z vso previdnostjo izprazni. Ta opomin k previdnosti je bil seveda zelo na mestu, ker so v

tej jetnišnici zaprti sami veliki zločinci, roparji, morilci, tatovi in drugi nasilniki, med njimi največ Zamorcev. Ko so torej začeli jetarji reševati jetnike iz ječe, so nekateri porabili to priliko ter so hoteli pobegniti. Le s težavo se je posadki in na pomoč došli narodni gardi posrečilo napraviti red in preprečiti pobeg. Jetniki pa so bili tako razdivjani, da so posadko kar naskočili. Nato je morala posadka s strojnimi puškami ukrotiti divje jetnike. Pri tej priliki je bilo

12 jetnikov ustreljenih.

Jetniki so bili tako iz sebe, ko so mislili, da je sedaj bila ura poba iz ječe, da je njih duševno stanje poveljnik narodne garde označil z besedami: »Jetniki so zblazneli!«

Pol milijona ljudi brez strehe

V mestu Louisville je vodovje napravilo tako razdejavanje, da so vse mestne naprave uničene in da je zlasti elektrarna morala ustaviti delovanje. Zaradi tega je 40 kvadratnih milj sveta brez luči in po noči v temi. Tudi je začelo primanjkovati vode. Nobeno prometno sredstvo ne obratuje več. Obrežna straža je postavila v službo 100 reševalnih čolnov ter z njimi skuša reševati s pomočjo mornariške rezerve prebivalstvo ogromnega ozemlja, ki obsega 1000 kvadratnih milj. Reševalna dela

iz zraka vodijo vojaški in mornariški letalci.

Ker pa je nevarnost, da bi se ne začele razširati razne kužne bolezni, zato iz poplavljenih krajev nujno prosijo za cepilna sredstva. Rdeči križ v svojem poročilu naglašja, da je zaradi skvarjene pitne vode sedaj nevarnost kužnih bolezni tako velika, kakor še nikdar ni bila.

Predsednik Roosevelt je v vedni zvezi z nesrečnimi kraji. Doslej je že ugotovljenih nad 400 tisoč ljudi, ki so zaradi povodnji ostali brez strehe. Število pa je med tem gotovo že naraslo na več kakor pol milijona. Smrtnih žrtev je doslej znanih kakih 100.

Najbolj žalostno je, da

so sedaj zopet na delu plenilec,

ki plenijo hiše, katere so stanovanjci iz strahu pred povodnjjo zapustili. V mestu Portsmouth so se organizirale posebne vlomilske tolpe, ki vlamljajo v stanovanja, kjer ni več stanovalcev. Zato je oblast izdala vsemu prebivalstvu naročilo, da morajo takoj začeti ostro streljati na vse sumljive ljudi.

Reka Ohio narasla na 23 metrov

Vkljub temu, da niso še prenehale padavine, voda še vedno narasča in napovedujejo, da bo še narasčala. Že doslej pa je reka Ohio dosegla tako visoko vodno stanje, karšnega še nikdar ni imela. Dosegla je namreč 22,8 m nad normalo. Mrtvih je seveda veliko, zlasti jih pobira hripa in pa pljučnica. Zvezna vlada je odposlala 70.000 delavcev v ogrožene kraje reševati nesrečneže. Rdeči križ je poslal polne vlake in tovarne avtomobile ter letala z zdravniki, zdravili, živili in odejami ljudem na pomoč. Koliko je prav za prav škoda, tega se nihče ne more preценiti. Verjetno pa je, da bo v vseh 13 državah srednjega zahoda več sto milijonov škoda.

Največja katastrofa vseh časov

Guverner države Kentucky je poslal predsedniku Rooseveltu nujen klic na pomoč ter ga prosil, naj mu pošlje vojaštva, pionirjev, letal in pomožnega osebja za pomoč nesrečnejšem v poplavljenem ozemlju. Guverner pravi, da je samo v njegovi državi Kentucky prizadetih

300.000 ljudi!

Veliko mesto Louisville, ki šteje en četrt milijona prebivalcev, je do polovice zalito z vodo. Take nesreče ti kraji še niso doživeli nikdar v zgodovini. Med tem ko reka vedno bolj narasča, je seveda tudi število ljudi brez streh vedno večje. Redno zvezno vojaštvo je že prišlo na pomoč. Zupan mesta Cairo v državi Illinois je nujno naročil, naj ženske in otroci takoj zapuste mesto, ki je v veliki nevarnosti.



Vsi pariški prebivalci bodo dobili plinske maske, kakor je sklenil pariški občin. svet v sporazumu s francosko vlado. Te plinske maske so začeli že izdelovati.

Vihar osušil luko

Hamburško pristanišče brez vode

Na Severnem morju je divjal v nedeljo in ponedeljek silen vihar. Vzhodni veter je na eni strani prinesel velik miraz, na drugi strani pa je občutno zavrl pomorski promet. Tako poročajo iz Bremenja, da je promet v tamkajšnji luki skoro zastal, ker je zaradi velikega viharja v luki premalo vode. Še huje pa je v hamburški luki. Tamkajšnja luka ima vode nekako 9 metrov globoko. Ker pa je silni vzhodnik zagnal velike vodne mase nazaj v Labo, je zato voda padla za 2—3 metre. Ker pa imajo velike ladje 8 metrov globokine pod morjem, sedaj te velike ladje takorekoč leže na suhem ter se ne morejo nikamor ganiti. Ker je dobesedno na suhem obležalo tudi precej barkas, ki oskrbujejo promet v luki sami, je sedaj vsa luka docela mrtva in ni v njej nobenega življenja. Zlasti pa je promet zavrl led, ki ga je v hamburški luki nenavadno veliko. V luki je mnogo plavajočih pontonskih mostov, ki seveda niso delani za tako plitko vodo. Ti

mostiči sedaj dobesedno vise v zraku, ker se je voda izpod njih unaknila.

Veter pa je Hamburgu prinesel še drugo nesrečo. Zaradi nizkega stanja vode, je mestna elektrarna prišla v zadrego. Za zasilno razsvetljavo morejo še dajati luč, drugače pa vsa dela, ki so navezana na električno silo, docela počivajo. Počiva ves promet v luki in tudi na suhem je zelo skrčen, ker električne železnice ne morejo več obratovati. K sreči se za enkrat ni bati, ker je mesto še precej dobro preskrbljeno z živežem, pač pa bodo morali varčevati z vodo.

Take naravne nesreče so silno redke in jih Hamburg doslej ni doživljal, zato tudi nihče s tako možnostjo ni računal.

Na Angleškem povodnji!

Pretekle dni so na Angleškem divjali veliki viharji, med katerimi se je ponesrečilo tudi nekaj parnikov. Od nedelje dalje pa je začela narasčati velika angleška reka Temza, ki teče skozi London. Velik del okraja Sussex je daleč na okoli pod vodo. Tudi iz Windsorja poročajo, da vode narasčajo. Med tem pa vedno še dežuje, vsled česar bodo vode še bolj narasle. Pri Etonu so že morali zapreti cesto za vsak promet, ker je bila vsa pod vodo. Ljudje se morajo sedaj voziti v čolnih. Tudi cesta med Londonom in Windsorom je pod vodo.



»Kaj praviš? Eksekutor da je prišel k nam? Reci mu no, naj brž pride semkaj k meni!«



Jan Kiepara poje s švedskimi policisti. Pri nekom koncertu Jana Kiepure v Stockholmu so oblasti dale slavnemu pevcu telesno stražo, ki naj bi ga varovala, da ne bi ljudje silili vanj zaradi avogramov. S to svojo telesno stražo pa se je Kiepara kmalu pobratil in je z njimi skupaj zapel nekaj pesmi.

Vino iz soli

Naš slovenski človek precej dobro pozna vina ter tudi ve, kakšna zemlja je najboljša za vino. Ve tudi, da je vino iz peščene zemlje čisto nekaj drugega, kakor pa vino, ki je zrastle kje na kaki ilovnati zemlji. Sicer pa vemo, da cveteh ni ljuto-merčan in da belokranjska vina niso teran. To ni samo odvisno od boljše ali slabše lege, ampak še večkrat od zemlje. Posebno imenitna vina so na Španskiem.

V Kataloniji teče reka Cardoner in nad reko se boči kakih 50 metrov visok hrib. V tem hribu pa so že v najstarejših časih kopali sol. Med tem pa, ko so ljudje iz zemlje pridobivali sol, so kmetje na obronkih tega hriba sadili trto ter pridelovali vino, katero uživa velik sloves. Zanimivo je, da je prstena plast na tem hribu debela samo kakih 20 centimetrov, da pa takoj nato začne plast soli. Korenine trte, katere se, kakor znano, zajejo globoko v zemljo, gredo seveda v solnate plasti ter od tamkaj srkajo življenjske sokove. Kako čudovita igra narave je to!

Znotraj v zemeljski globokini so sama ležišča grenke soli, zgoraj pod sijem božjega solnca pa raste vinska trta, na kateri že dolga stoletja zori najplemenitejša vinska kapljica. Vino in sol raste-ta takorekoč iz enega in istega vira, vino in sol, sladkost in bridkost iz enega vira — iz neizmerne-ga bogastva silne božje narave.

Prebrisana. »Gospa Mančeva, prosim vas, ali bi mi dovolili, da bi svojo ribo ocvrta v vaši maesti?«

»Prav rada, zakaj pa ne!«

»Zato boste pa vi jutri lahko svoje meso kuhali v mojem kislem zelju.«

Tehnika. Peharovič žalostno kima in modruje: »Dandanes svet ne pozna nobene razdalje več. Davi sem zajtrkoval še na Dunaju, nocoj pa sedim že v Ljubljani v preiskavi.«

Vzrok. »No, gospod blagajnik, nič kaj zdravi niste videli.«

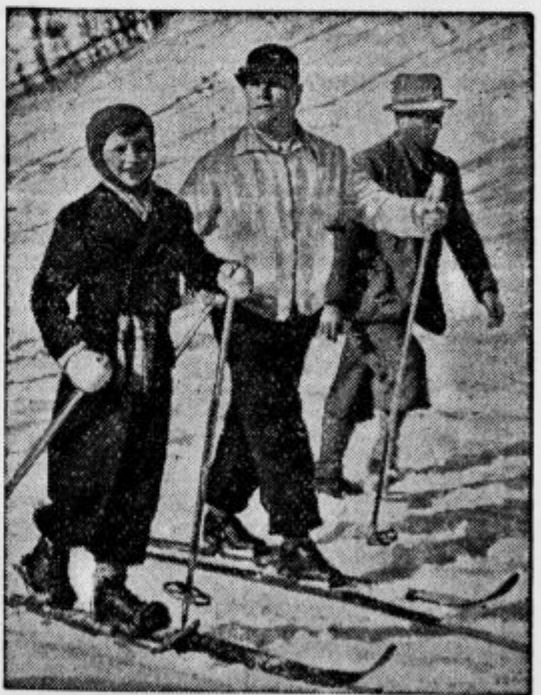
»Saj pa tudi ni nobeno čudo, ko pa po petih mesecih danes prvič grem na zrak.«

»Kaj pa vam je manjkalo?«

»10.000 dinarjev v blagajni.«

Mož. »V mestu je slikar, ki je tako naravno naslikal pajka, da se je služkinja cel teden trudila, da bi odstranila pajčevino.«

Zena: »Da so taki slikarji na svetu, razumem; da bi pa dobil tako dekle, pa ne verjamem.«



Mussolini na smučkah s svojim sinom Romanom.

Za bolnike s sladkorno boleznijo.

Juha iz volovskega repa (2—4 osebe).

Na drobno sesekljaš pol kilograma volovskega repa. To rjavo opraviš na presnem maslu z dodatkom rumene kolerabe. Zaliješ z dva in pol litra dobro prekuhanega mesne juhe, dodaš malo paradižnikove meze in vse skupaj počasi kuhaš dve uri. — Potem vzameš 50 g riževe moke, ji priliješ en kozarec rdečega vina, zmešaš in daš v juho in še kuhaš pol ure. Nato vse precediš skozi prtč in še kaneš malo vina v juho.

Konjakov narastek.

Eno jajce, en rumenjak, dve žlici nesladkanega konjaka, dve tableti saharina, en listek želatine, eno skodelico smetane mešaš na ognju, močno žvrkljaš in daš v kozarec, da se shladi.



»Zima, sima bela...«

